گزارش خبری

گزارش حسابرسی یا آلبوم تکرار

شرق: گزارش حسابرسی مالی منطقه یک شهرداری تهران برای سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ در صحن شورای شهر قرائت و بررسی شد. در جریان بررسی گزارش‌های حسابرسی ایرادات مشابه زیادی در دو سال متوالی به چشم می‌خورد. ناصر امانی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه، اعلام کرد: وقتی پروژه‌ای حتی کلنگ‌زنی نشده، چگونه پیشرفت فیزیکی صددرصد دارد؟ این پرسش تنها یکی از ده‌ها مغایرتی بود که در قالب بندهای تکلیفی مطرح شد. از پروژه‌های مشارکتی ثبت‌شده بدون اجرا، تا حساب‌های راکد و املاک بی‌سند و بی‌متولی، شورای شهر بار دیگر با چهره‌ای از شهرداری مواجه شد که در آن، شفافیت قربانی تغییرات مکرر مدیریتی و بی‌توجهی ساختاری شده است.

در این گزارش، فرایندهای مالی منطقه، از جمله نحوه ثبت مطالبات، وضعیت برخی حساب‌های بانکی و پروژه‌های مشارکتی در دست اجرا، مورد بررسی قرار گرفته و پیشنهادهایی برای به‌روزرسانی اطلاعات و تطبیق کامل اسناد مالی ارائه شده است.

سوده نجفی، رئیس کمیته سلامت شورا، با انتقاد از تغییرات مکرر مدیریتی در اداره کل مجامع و حسابرسی شهرداری تهران گفت: طی ۴۲ ماه، پنج مدیرکل تغییر کرده‌اند که این امر نشان‌دهنده بی‌توجهی شهرداری به اهمیت حسابرسی است. از ابتدای شروع به کار این دوره مدیریت شهری ابتدا آقای باقی از دی ۱۴۰۰ تا مهر ۱۴۰۲ به مدت دو سال در این مسئولیت بودند. نفر دوم آقای هاشمی‌فیض‌آبادی از مهر ۱۴۰۲ تا فروردین ۱۴۰۳ در این مسئولیت قرار گرفتند. نفر سوم آقای یزدی از فروردین ۱۴۰۳ تا مهر ۱۴۰۳ بودند. نفر چهارم آقای قنبریان از مهر ۱۴۰۳ تا اردیبهشت ۱۴۰۴ حضور داشتند و مدیرکل پنجم هم آقای شکری منصوب شدند. یعنی در حدود ۴۲ ماه مدیریت شهری دوره ششم پنج تغییر و جابه‌جایی را شاهد بودیم. به طور میانگین هر مدیر حدود ۱۰ ماه در این مسئولیت بودند.

او ادامه داد: انتقاد بنده از این روند است نه از افراد. این مسئله جای سؤال دارد. تغییرات مداوم در این اداره کل نشان‌دهنده عدم ثبات مدیریتی در این مجموعه و بی‌توجهی شهرداری به مسئله حسابرسی است. حرمت امامزاده به متولی آن است. وقتی شهرداری اهمیتی برای موضوع حسابرسی قائل نیست و این اداره کل را به اداره کل رزومه‌ساز تبدیل کرده، ما چه انتظاری داریم که این بندهای تکلیفی که کمیسیون زحمت می‌کشد در صحن قرائت می‌کند و تصویب می‌شود، بعدها اجرا شود؟

سوده نجفی تأکید کرد: وقتی مدیری ثبات مدیریتی نداشته باشد، قطعا نباید از آن عملکردی انتظار داشت. حدود ۱۰ ماه میانگین مدیرکل امور مجامع و حسابرسی بوده از ابتدای این دوره تاکنون تا مدیر بخواهد تسلط و اشراف بیشتری به موضوع داشته باشد، تغییر می‌کند که این نشان‌دهنده بی‌برنامه و بی‌اهمیت بودن شهرداری به مسئله حسابرسی است؛ درحالی که شورا در این دوره بیشترین وقت خود را صرف مسئله حسابرسی کرده است. این موضوع تنها مختص به اداره کل امور مجامع و حسابرسی نیست و ما شاهد این مسئله در سایر بخش‌های شهرداری هستیم.

ناصر امانی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه، نیز ضمن تأکید بر ضعف‌های ساختاری شهرداری، گفت که برخی بندهای گزارش حسابرسی تکراری هستند و این مسئله، ضعف نظام مدیریتی و مالی شهرداری را عیان می‌کند. او تصریح کرد: پروژه‌هایی که حتی آغاز نشده‌اند، با پیشرفت فیزیکی ۸۵ تا صددرصد ثبت شده‌اند؛ این بی‌نظمی در گزارش‌دهی مالی است.

امانی با بیان نارضایتی از عدم ثبات مدیریتی در اداره کل امور مجامع و شرکت‌های شهرداری افزود: با حضور مدیران باسابقه‌ای همچون دکتر شکری امیدواریم وضعیت این اداره کل بهبود یابد و مشکلات گزارش حسابرسی مرتفع شود.

او همچنین بر ضرورت حضور معاون مالی شهرداری و اداره کل امور مالی در جلسات بررسی گزارش حسابرسی تأکید کرد و گفت: اداره کل امور مجامع به تنهایی توانایی رفع بندهای حسابرسی را ندارد و معاونت مالی، اقتصادی، برنامه‌ریزی و بودجه شهرداری باید همکاری کامل داشته باشند.

امانی در توضیح نمونه‌ای از موارد تکراری گزارش گفت که در گزارش‌های سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱، بندهایی مربوط به پروژه‌های مشارکتی وجود دارد که در حالی که پروژه‌ها آغاز نشده‌اند، پیشرفت فیزیکی صددرصد و ۸۵ درصدی برای آنها ثبت شده است. این موضوع به هیچ وجه ناشی از اشکالات شکلی نیست. به عنوان مثال، قراردادی مشارکتی میان سازمان سرمایه‌گذاری و بخش خصوصی منعقد شده، اما هیچ اثری از پروژه در دفاتر منطقه یک ثبت نشده و اطلاعات لازم در اختیار حسابرس قرار نگرفته است.

همچنین ناصر امانی در بررسی گزارش حسابرسی منطقه دو شهرداری تهران در همان سال‌ها نیز به نکاتی مشابه اشاره کرد و از عدم ارائه اطلاعات دقیق درباره فهرست اموال شهرداری توسط شهردار منطقه انتقاد کرد.

حبیب کاشانی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه، درخصوص بندهای تکلیفی منطقه دو اظهار داشت: شهرداری موظف به رعایت مفاد تبصره ۲ ماده ۷۸ قانون شهرداری‌ها مبنی بر ثبت سپرده امانت است که تاکنون این موضوع توسط منطقه گزارش نشده و لازم است دلیل عدم واریز این مبالغ به کمیسیون بودجه ارائه شود. شهرداری باید گزارش دقیقی درباره تنخواه‌گردان، تعیین تکلیف اقلام راکد و سنواتی، صورت‌های ریز بدهی مؤدیان و امور مالیاتی ارائه کند.

کاشانی همچنین بر ضرورت طراحی سیستم کنترل‌های داخلی جهت ثبت و پیگیری اسناد دریافتنی نکول‌شده، مدیریت مطالبات سنواتی، ارائه صورت‌های ریز دیون جهت پرداخت به مؤسسات حسابرسی و شفاف‌سازی انتخاب و اولویت‌بندی مالکین املاک معارض تأکید کرد.

وی بیان داشت: شهرداری تهران موظف به طراحی سیستم‌های کنترلی برای مدیریت موجودی اجناس، کنترل مغایرت‌های احتمالی با واحد مالی و فراهم‌کردن امکان مشاهده عینی اسناد مالکیت زمین و ساختمان‌ها جهت کنترل ثبت دارایی‌های ثابت است.

از دیگر وظایف شهرداری، پیگیری وضعیت دارایی‌های ثابت در جریان، تدوین آیین‌نامه مدون برای شناسایی و ثبت شوارع متروکه و طراحی سیستم مدون بهای تمام‌شده برای کنترل پروژه‌ها بر اساس درصد پیشرفت، جدول زمان‌بندی و برآوردهای ریالی است.

کاشانی در پایان افزود: شهرداری موظف به ارائه گزارش درباره پروژه‌های مشارکتی از جمله مجتمع تجاری اداری اقامتی و تفریحی میلاد (فاز ۲)، بیمارستان آتیه ۲ و سایر پروژه‌ها به کمیسیون برنامه و بودجه است.

در ادامه، مهدی صالحی، شهردار منطقه ۲ تهران، درباره وضعیت گود برج میلاد توضیح داد: این گود سال‌ها رها شده بود اما از سال ۹۹ اقدامات لازم برای جبران خسارت‌ها و مقاوم‌سازی انجام شد. محدوده به طور کامل در اختیار شهرداری برای جذب سرمایه‌گذاران قرار دارد. او افزود: خطر تهدیدکننده سالن جلسات برج میلاد رفع شده و اکنون این فضا به عنوان پارکینگ قابل بهره‌برداری است. پروژه در وضع موجود از مخاطره خارج شده و به حداقل بهره‌برداری رسیده است، هرچند کاربری اصلی آن در آینده تعیین خواهد شد.

در نهایت، شورای شهر تهران با اکثریت آرا، بندهای تکلیفی مناطق ۱ و ۲ را تصویب و شهرداری را ملزم کرد که ظرف یک ماه، کارگروه ویژه‌ای برای رسیدگی تشکیل دهد. از تعیین تکلیف پروژه‌های راکد مانند «رامکو» و «میلاد»، تا تدوین سیستم یکپارچه درآمدی، فهرستی ۲۴ بندی برای اصلاح ساختاری مالی شهرداری تدوین شد.

با این حال، ابهام اصلی همچنان باقی است: آیا این بندها همچون سال‌های گذشته، به سرنوشتی مشابه دچار خواهند شد یا این‌بار راهی برای نجات اعتماد عمومی به روی مدیریت شهری گشوده خواهد شد؟

هشدار مدیران شهری پایتخت؛ تهران در آستانه فروریختن مرزهای حریم

پایتخت بی‌حصار

نورا حسینی: چالش حریم تهران جدی است. شهردار تهران از حصارکشی بخشی از اراضی کشاورزی توسط یک شرکت خودروسازی در حریم پایتخت خبر داده و جانشین رئیس کل دادگستری استان تهران در شورای حفظ حقوق بیت‌المال در اراضی و منابع طبیعی نیز اعلام کرده که اراضی مورد اشاره، طبق تقسیمات کشوری، جزء شهرستان قدس محسوب می‌شوند و در محدوده اراضی شهر تهران قرار ندارند؛ بنابراین شهرداری تهران امکان ورود به موضوع این اراضی را ندارد. در سال‌های اخیر، موضوع حریم شهر تهران به یکی از پیچیده‌ترین چالش‌های مدیریت شهری و منطقه‌ای تبدیل شده است. با وجود تصویب «طرح راهبردی حریم» توسط شورای عالی شهرسازی در سال ۱۳۹۵ و ابلاغ آن در سال ۱۴۰۲، اختلاف‌نظرها درخصوص اجرای این مصوبه ادامه دارد. مرز مسئولیت‌های شهرداری تهران و فرمانداری‌های شهرستان‌های اطراف، به‌ویژه در حوزه‌هایی مانند ساخت‌وساز، حفاظت از اراضی کشاورزی و کنترل تغییر کاربری، شفاف نیست و همین ابهام، تصمیم‌گیری و اقدام هماهنگ را با مانع مواجه کرده است. این وضعیت، نه‌تنها بهره‌برداری پایدار از منابع پیرامونی تهران را تهدید می‌کند، بلکه در حوزه‌های زیست‌محیطی، خدمات شهری و امنیتی نیز چالش‌زا شده است.

پس از هشدارهای مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران درباره ساخت‌وسازهای غیرمجاز در حریم پایتخت و مشخص‌نبودن مسئولیت حفاظت از آن، شهردار تهران نیز در نشست خبری خود نسبت به این موضوع واکنش نشان داد. او با اشاره به سخنان وزیر راه و شهرسازی، تأکید کرد که «تنها شهری که حریم ندارد، پایتخت است». به گفته وی، در سال ۱۳۷۱ حریم تهران حدود هزار و ۹۰۰ کیلومتر مربع بوده، درحالی‌که وسعت شهر ۷۰۰ کیلومتر مربع بوده است. در سال ۱۳۸۶، شورای عالی شهرسازی، حریم تهران را پنج هزار و ۹۸۰ کیلومتر اعلام کرد.

شهردار تهران توضیح داد که این عدد از سوی شورای عالی به وزارت کشور اعلام شد و سپس توسط وزارت کشور تأیید و به استانداری تهران ابلاغ شد، اما استانداری از ابلاغ رسمی آن خودداری کرد و همین موضوع زمینه‌ساز بروز تناقضات متعددی شد. به گفته او ماحصل این تناقض‌ها و اشکالات، وضعیت پرابهام امروز است؛ بااین‌حال شهرداری همواره مسئولیت خود را نظارتی می‌دانسته و در نهایت، استاندار سابق در آذر ۱۴۰۲ این حریم را ابلاغ و وظایف مرتبط با آن را به شهرداری تهران واگذار کرده است. او گفت حریم شهرهای اطراف تهران باید توسط دولت تعیین می‌شده، اما ۱۸ سال است که این تعیین تکلیف انجام نشده و همین مسئله مشکلات فراوانی را پدید آورده است. پس از تعیین تکلیف در سال ۱۴۰۲، هزینه‌های سنگینی صرف شد و بسیاری از آرای قلع و قمع اجرا شد. به‌منظور ساماندهی، قراردادهایی برای پایش‌های مستمر و تصویربرداری ماهواره‌ای با بهره‌گیری از هوش مصنوعی بسته شده و داده‌های آن در اختیار «حریم‌بان‌ها» قرار گرفته است. زاکانی افزود که نیروهای شهربان و حریم‌بان بین مناطق تقسیم شده‌اند تا اقدامات لازم انجام گیرد. او همچنین اعلام کرد که اخیرا استانداری نامه‌ای صادر و ابلاغیه سال ۱۴۰۲ را لغو کرده است؛ اقدامی که موجب آغاز ساخت‌وسازها از سوی شهرستان‌ها شده است. او در جلسه‌ای با رئیس‌جمهور هشدار داده که اطراف تهران بی‌رویه در حال گسترش است و لکه‌های قرمز روی نقشه شکل گرفته است و تأکید کرده که نباید هیچ‌گونه مجوزی صادر شود. شهرداری به‌همراه وزارت کشور، استانداری و دستگاه قضائی مکاتباتی انجام داده و اعلام کرده‌اند که ابلاغیه اخیر استانداری غیرقانونی است و منجر به زمین‌خواری خواهد شد. شهردار تهران همچنین از زمین‌خواری ۲۰۰ هکتاری توسط یک شرکت خودروسازی خبر داده و تأکید کرده که اجازه تکرار مواردی مانند مرتضی‌گرد را نخواهند داد. با این حال، نهاد قضائی همچنان معتقد است این اراضی در محدوده جغرافیایی شهرستان قدس قرار دارند و شهرداری تهران صلاحیت ورود به موضوع را ندارد. به گفته تورک، جانشین رئیس کل دادگستری استان تهران، همچنین استانداری در تاریخ ۱۷ بهمن ۱۴۰۳ طی نامه‌ای اعلام کرده که شهرداری تهران حق دخالت در امور مربوط به شهرستان‌های مجاور را ندارد. طبق استعلام‌های اداره جهاد کشاورزی، هیچ تغییر کاربری در این اراضی صورت نگرفته و مساحت آنها نیز ۲۰۰ هکتار نبوده، بلکه حدود ۱۰ هکتار است. با وجود این، مدیران شهری تهران همچنان نسبت به خطر تبدیل پایتخت به «شهری بی‌حریم» هشدار می‌دهند. حمیدرضا صارمی، معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران، با اشاره به تصویب طرح راهبردی حریم در سال ۱۳۹۵ می‌گوید که این طرح در همان سال به استانداری تهران ابلاغ شد، اما تا سال ۱۴۰۲ به اجرا درنیامد و در کشوی فرمانداری‌ها باقی ماند. سرانجام در سال ۱۴۰۲ استاندار وقت آن را ابلاغ کرد و شش هزار کیلومتر مربع از اراضی پیرامون تهران به عنوان حریم پایتخت به رسمیت شناخته شد. صارمی توضیح می‌دهد که پس از این ابلاغ، شهرداری تهران سازمانی ویژه برای مدیریت حریم تأسیس کرد و با همکاری معاونت عمرانی استانداری، تلاش شد نهادهای ذی‌نفع در قالب مدیریت یکپارچه گرد هم آیند. اما در بهمن ۱۴۰۳، معاون سیاسی وزیر کشور این ابلاغیه را لغو کرد؛ تصمیمی که به گفته وی، شهرداری را از هرگونه اختیار در آن شش هزار کیلومتر مربع محروم کرد. او هشدار داده که در نبود مدیریت منسجم، حتی هزار و ۳۰۰ کیلومتر مربع از اراضی که پیش‌تر در اختیار شهرداری بود نیز در معرض تهدید قرار گرفته است. از دید او، پایتخت به شهری بدون حریم بدل شده و این شرایط، پیامدهایی همچون ساخت‌وساز غیرمجاز، تخریب محیط زیست و تشدید معضلات امنیتی، اجتماعی و اقتصادی به همراه خواهد داشت. او با استناد به رأی هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، تأکید کرده که مرجع اصلی تعیین مرزهای حریم شهر، شورای عالی شهرسازی است و شهرداری همچنان مصوبه سال ۱۳۹۵ را ملاک قانونی خود می‌داند. صارمی در ادامه به جلسه شهردار تهران با رئیس‌جمهور و فرمانداران اشاره کرده و گفته است که رئیس‌جمهور پس از شنیدن توضیحات، دستور بررسی فوری دلایل لغو ابلاغیه را صادر کرده است. او با اشاره به تصاویر هوایی از عملکرد موفق شهرداری، هشدار داده که لغو طرح راهبردی، نفس پایتخت را بند خواهد آورد و اگر امروز اقدامی صورت نگیرد، فردا با پدیده‌ای خطرناک‌تر از توسعه بی‌ضابطه مواجه خواهیم شد که دامنه آن سراسر کشور را دربر خواهد گرفت. احمد صادقی، عضو شورای شهر تهران نیز در صحن شورا به نابسامانی در حریم اشاره کرده و خطاب به ریاست‌جمهوری، وزیر کشور و استاندار تهران تأکید کرده است که اختلافات مدیریتی و نبود سیاست‌گذاری واحد، شهرداری تهران و شهرستان‌های اطراف را دچار اختلاف کرده است. به گفته او، بی‌نظمی در برنامه‌ریزی شهری و کاهش کارآمدی مدیریت، می‌تواند تبعاتی جبران‌ناپذیر برای تهران و شهرهای اطراف داشته باشد.

او با هشدار درباره پیامدهای لغو مدیریت یکپارچه، اعلام کرده که زمین‌خواران و سودجویان با سوءاستفاده از وضعیت فعلی، به تغییر کاربری اراضی و ساخت‌وسازهای غیرقانونی پرداخته‌اند. به گفته او، برخی مناطق حاشیه‌ای که نقش کمربند حفاظتی شهر را دارند، در معرض تخریب قرار گرفته‌اند و این موضوع منجر به کاهش فضای سبز، تشدید آلودگی هوا و ازبین‌رفتن اکوسیستم طبیعی منطقه شده است. صادقی همچنین هشدار داده که توسعه بی‌ضابطه باعث افزایش جمعیت در مناطقی می‌شود که فاقد زیرساخت‌های مناسب هستند و این فشار مضاعفی بر خدمات شهری وارد می‌کند. ساخت‌وساز غیرقانونی و تخریب اراضی زراعی نه‌تنها موجب کاهش ارزش زمین و اتلاف سرمایه ملی می‌شود، بلکه در نهایت به زیان رفاه عمومی در تهران و مناطق اطراف منتهی خواهد شد.

او در ادامه تأکید کرده که تصمیم اخیر، شهرداری را از صیانت از حریم محروم کرده و به اعتقاد او، هیچ نهادی جز شهرداری توانایی و زیرساخت لازم برای حفاظت از حریم پایتخت را ندارد. صادقی خواستار چاره‌اندیشی فوری شده و از رئیس‌جمهور، وزیر کشور و استاندار خواسته است که با بازگرداندن مدیریت یکپارچه حریم به شهرداری، از گسترش تخلفات جلوگیری کنند. پرویز سروری، نایب‌رئیس شورای شهر تهران نیز یادآوری کرده که در دوره استاندار قبلی، موضوع حریم به‌صورت یکپارچه در اختیار شهرداری قرار داشت و نظارت مناسبی انجام می‌شد، اما در دوره جدید این مصوبه لغو شده و به گفته او، همین مسئله عامل بروز نوعی هرج‌ومرج در حریم شهر شده است. سروری اعلام کرده که شهرداری و شورای شهر به‌شدت پیگیر بازگرداندن مدیریت حریم هستند؛ چراکه در غیر این صورت، ازبین‌رفتن کامل حریم شهر اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.

چالش حریم تهران، در میانه مرزهای گنگ مدیریتی و کشاکش اداری، هنوز بی‌پاسخ مانده است. روایت‌های متضاد، از حصارکشی یک شرکت صنعتی تا لغو ابلاغیه‌ای که قرار بود حریم پایتخت را سروسامان دهد، گویای این واقعیت است که سازوکار تصمیم‌گیری در این حوزه همچنان فاقد انسجام است. اگرچه برخی تلاش‌ها در شهرداری تهران برای ساماندهی این وضعیت آغاز شده، اما فقدان هماهنگی میان نهادهای مختلف، نه فقط اجرای طرح‌های مصوب را دشوار کرده، بلکه پرسش‌هایی جدی درباره آینده اراضی پیرامونی تهران ایجاد کرده است.

شهردار تهران از ساخت دانشکده تربیت معلم در بوستان ارتش خبر داد

نهضت مدرسه‌سازی در لکه‌های سبز پایتخت

شرق: شهردار تهران اخیرا اعلام کرد قصد دارد در بخش آزادشده پادگان ۰۶ (که به عنوان پارک ارتش شناخته می‌شود) دانشگاه تربیت معلم بسازد؛ زمینی که پیش‌تر قرار بود به بوستان عمومی تبدیل شود. این تصمیم بار دیگر نگرانی‌های کارشناسان و شهروندان را درباره ساخت‌وساز در فضاهای سبز عمومی تهران برانگیخته است. برخی از کارشناسان نسبت به تخریب فضای سبز و جایگزینی آن با پروژه‌های آموزشی هشدار داده‌اند. این نگرانی‌ها در شرایطی شدت گرفت که در جلسه رئیس‌جمهور با شهرداران کلان‌شهرها، مسعود پزشکیان از شهرداران برای همکاری در نهضت مدرسه‌سازی دعوت کرد و شهردار تهران نخستین داوطلب این طرح بود. رئیس‌جمهور در این نشست بر ارتقای کیفیت و کمیت فضاهای آموزشی تأکید کرد و خواستار مشارکت شهرداری‌ها و خیرین برای ساخت مدارس مجهز به فناوری‌های نوین و سیستم‌های بهینه مصرف انرژی شد. شهردار تهران، علیرضا زاکانی، در همین جلسه اعلام کرد که با توجه به فرسودگی بخش عمده مدارس تهران و کمبود کلاس در مناطق مختلف، شهرداری متعهد شده است ساخت ۱۲۰ مدرسه را در دستور کار قرار دهد و برای تحقق این هدف، لایحه‌ای به شورا ارائه خواهد داد. او تأکید کرد ۸۰ مجتمع آموزشی با امکانات ورزشی و رفاهی احداث خواهد شد و این پروژه با همکاری وزارت آموزش و پرورش، خیرین و مولدسازی املاک آموزش و پرورش پیش خواهد رفت. مسعود پزشکیان در این نشست گفته بود: شهرداری‌ها می‌توانند در نهضت مدرسه‌سازی به کمک دولت بیایند تا مدارسی باکیفیت بسازیم. در ساخت این مدارس باید در انتخاب مکان آنها هم دقت شود. این مدارس همچنین باید به فناوری‌های نوین تجهیز شوند. سیستم سرمایش و گرمایش مدارس هم باید به گونه‌ای طراحی و اجرا شود که دانش‌آموزان در ضمن استفاده از آن، یاد بگیرند چگونه در مصرف انرژی صرفه‌جویی کنند. شهردار تهران در نشست خبری این هفته خود توضیحات بیشتری درباره ساخت مدرسه در تهران داد و گفت: در این جلسه بنا شد ۸۰ مجتمع به عنوان مقدمه کار ساخته شود که عدد فوق‌العاده بالایی است، اما به آن قانع نیستیم. ۵۶ نقطه در پنج منطقه لکه‌گذاری شد و ۱۵ نقطه در منطقه ۲۲ نیز اضافه خواهد شد. هدف این است که ساخت آنها سریع‌تر انجام شود. در شهرک‌هایی که بیش از ۲۰۰ خانوار دارند، باید مدرسه ساخته شود. در گذشته چنین تکلیفی نبود. بنابراین شهرک‌هایی هستند که بیش از هزار نفر جمعیت دارند اما مدرسه ندارند. ما در شهرک‌های الگو با قاعده عمل می‌کنیم و شرایط مثل قبل نیست. بر اساس لایحه‌ای که به شورا می‌دهیم، ۸۰ مجتمع آموزشی برای ارائه خدمت به دانش‌آموزان و معلمان احداث می‌شود. او ادامه داد: یک لکه زمین هفت هکتاری در پادگان ۰۶ داریم که هیچ درختی هم در این لکه نیست. تصمیم ما این است که مرکز تربیت معلم در این لکه احداث شود. یک لکه سه هکتاری نیز که میدان صبحگاه بوده به مدرسه تیزهوشان تبدیل خواهد شد. امکانات ورزشی، رفاهی و دیگر امکانات در ۸۰ مجتمع آموزشی ما پیش‌بینی خواهد شد. ما به این قانع نیستیم و به نوسازی تمام مدارس فکر می‌کنیم و معتقدیم وزارت آموزش و پرورش با کمک شهرداری‌ها می‌تواند این اقدام را انجام دهد. در جلسه هفته قبل رئیس‌جمهور با شهردار ۱۹ کلان‌شهر قرار شد که پیشنهادات در این زمینه سریع‌تر ارائه شود. زاکانی افزود: اگر این زمین هفت هکتاری در پادگان ۰۶ به مرکز تربیت معلم تبدیل شود، توسعه عدالت شهری محقق خواهد شد. حضور شهرداری در کنار وزارت آموزش و پرورش می‌تواند ظرفیت‌های بالقوه را به ظرفیت‌های بالفعل تبدیل کند. این نخستین بار نیست که شهردار تهران از برنامه‌هایی که برای بوستان‌های تهران دارد سخن می‌گوید. او در زمان ارائه اولین بودجه مدیریت شهری ششم در دی‌ماه ۱۴۰۰ اعلام کرد قصد دارد در صد بوستان تهران مسجد و کلانتری بسازد. همان زمان ناصر امانی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه شورای شهر تهران، درباره این بخش از سخنان شهردار تهران گفت: درباره ساخت‌وساز در بوستان‌ها دل‌نگرانی داریم؛ چه بخواهد در آن مسجد ساخته شود و چه موارد دیگری. پارک باید یک محیط باز و بدون حصار باشد که همه مردم در آن امکان تردد داشته باشند. شورا به‌شدت روی ساخت‌وساز در پارک‌ها حساسیت دارد و یکی، دو بار هم که آقای شهردار این نکته را در جلسات مطرح کردند، آقای چمران تذکر دادند که حتما باید چارچوب‌هایی که ما درباره پارک‌ها داریم [از جمله اجتناب از هرگونه ساخت‌وساز جدید] لحاظ شود. اشاره چمران به مصوبه مهر ۹۱ شورای شهر تهران است. آن زمان که ساخت‌وساز و حتی فروش پارک پردیسان و قطع و جابه‌جایی درختان شهران سوژه داغ رسانه‌های شهری بود و شورای شهر سوم ممنوعیت احداث ابنیه در عرصه بوستان‌ها و فضاهای سبز شهر تهران و حریم را تصویب کرد. با وجود این مصوبه، شهرداری تهران تأکید زیادی به استفاده از فضای پارک‌های تهران برای ساخت‌وسازهای غیرقانونی دارد. سال ۱۴۰۱ ناصر قفلی، رئیس جامعه خیرین مدرسه‌ساز کشور، در همایش روز جهانی معلولان به مشکلات ساخت مدرسه برای افراد دارای معلولیت اشاره کرد و گفت: با زاکانی شهردار تهران مشکلات خود را مطرح کردیم. او گفت ۱۶۵ پارک را برای ساخت مجتمع‌های آموزشی فراهم می‌کند، اما چنین چیزی محقق نشد. پیشنهاد دادیم در هر منطقه شهری، یک فضای مناسب برای ساخت مدرسه در نظر گرفته شود که وقتی مدیر عمل نمی‌کند، موجب ناامیدی می‌شود. مدتی بعد هم علیرضا کریمیان، مدیرکل آموزش و پرورش شهر تهران، به صحن شورای شهر تهران آمد و در سخنانش اشاره کرد که شهردار تهران اعلام آمادگی کرده در برخی از فضاهای سبز و بوستان‌های تهران بعد از سنجیدن جوانب و کار کارشناسی، مدرسه احداث شود. علیرضا زاکانی، شهردار تهران، در یکی از نشست‌های خبری‌اش هم اعلام کرد که حدود ۴۰۰ هزار میلیارد تومان پروژه مشارکتی در شهرداری تهران تعریف شده که بخشی از آنها ساخت هفت تا هشت هتل پنج تا هفت ستاره است؛ پروژه‌هایی که قرار است با شریک ساخته شوند. این هتل‌ها هم قرار است در بوستان‌های جنگلی برقرار باشند، هم در نقاط دیگر پایتخت. او نخستین بار در زمان ارائه بودجه سال ۱۴۰۱ از ساخت این هتل‌ها در بوستان‌های جنگلی خبر داده بود. در نهایت، موضوع ساخت‌وساز در فضاهای سبز و بوستان‌های تهران، به‌ویژه در راستای تأمین فضاهای آموزشی، با چالش‌ها و دغدغه‌های متعددی همراه است. از یک سو، نیاز مبرم به نوسازی و توسعه مدارس و بهبود زیرساخت‌های آموزشی در پایتخت واضح و قابل فهم است. از سوی دیگر، حفظ و نگهداری فضاهای سبز عمومی که نقش مهمی در کیفیت زندگی شهری و سلامت روحی و جسمی شهروندان دارد، نیز اهمیت فراوانی دارد.

خبر

بحران خاموش در دل بهشت زهرا

شرق: در حالی که نیم‌قرن از افتتاح آرامستان بهشت زهرا می‌گذرد، زنگ خطر کمبود فضای دفن در این گورستان بزرگ تهران، اکنون بیش از هر زمان دیگری به صدا درآمده. محمد تاجیک، مدیرعامل سازمان بهشت زهرا، روزهای پایانی سال گذشته در اظهاراتی هشدارآمیز اعلام کرده بود این مجموعه دیگر پاسخ‌گوی نیازهای جمعیتی پایتخت نیست و اگر تصمیمی فوری اتخاذ نشود، تهران به‌زودی با بحرانی واقعی در حوزه دفن متوفیان مواجه خواهد شد. موضوع توسعه آرامستان‌ها در تهران، سابقه‌ای طولانی دارد. نخستین بار در ابتدای دهه ۷۰، این بحث در مدیریت شهری مطرح شد و در هر دوره‌ای، شهرداران وعده احداث آرامستان جدید را داده‌اند. اما به گفته تاجیک، هیچ‌یک از این وعده‌ها به نتیجه نرسیده است. اکنون ۵۴ سال پس از تأسیس بهشت زهرا، ظرفیت آن در آستانه اشباع کامل قرار دارد؛ در حالی که این آرامستان فقط برای تأمین نیاز ۲۰ سال آینده تهران طراحی شده بود.

بهشت زهرا تاکنون در دو نوبت گسترش یافته است: نخست در اواسط دهه ۷۰ با افزودن ۱۱۰ هکتار در ناحیه ۲ و سپس در اواخر دهه ۸۰ با اضافه‌شدن ناحیه ۳ در مسیر جاده قدیم قم. با وجود این توسعه‌ها، ظرفیت دفن همچنان محدود است و اکنون بیش از ۶۰۰ هزار نفر در این آرامستان دفن شده‌اند. به گفته تاجیک، آمار فوتی‌های روزانه از ۱۸۶ نفر در سال ۱۴۰۲ به ۱۹۰ نفر در سال ۱۴۰۳ رسیده است و پیش‌بینی می‌شود با رسیدن به پیک جمعیتی دهه شصتی‌ها، این روند صعودی ادامه یابد.

یکی از نگرانی‌های اصلی مدیرعامل بهشت زهرا، وضعیت دفن رایگان در قطعات روز است. به گفته او ۵۰ نفر روزانه در این قطعات دفن می‌شوند، اما این ظرفیت نیز نهایتا تا پایان بهار ۱۴۰۴ دوام خواهد آورد. برخی گمان می‌کنند که هنوز قبرهای خالی وجود دارد، در حالی که اغلب این قبور از قبل خریداری شده‌اند و در اختیار مدیریت سازمان نیستند.

در حالی که مدیرعامل بهشت زهرا هشدار صریحی درباره بروز بحران داده، شهردار تهران، علیرضا زاکانی، وجود بحران را رد کرد و اظهار داشت: «بحرانی به نام بحران دفن نداریم، بلکه برخی افراد یا حتی همکاران ما مسئله را شور می‌کنند». زاکانی تأکید کرده مجوز احداث پنج آرامستان جدید صادر شده و عملیات تملک و ساخت برخی از آنها آغاز شده است.

با وجود اعلام موضع آرام از سوی شهردار، نایب‌رئیس شورای شهر تهران، پرویز سروری، رویکردی واقع‌بینانه‌تر دارد. او تأکید کرده با توجه به جمعیت بالای تهران، هرگونه مشکل در دفن می‌تواند به بحرانی جدی بدل شود و سرعت‌بخشی به ساخت آرامستان‌های جدید امری ضروری است.

نام‌گذاری سه آرامستان جدید تحت عنوان «بهشت امام حسن مجتبی»، «حضرت معصومه» و «امام رضا» گامی مقدماتی بوده، اما این پروژه‌ها همچنان در مرحله تصویب باقی مانده‌اند. به گفته مقامات، چهار نقطه اصلی به مساحت هزارو ۳۰۰ هکتار برای ایجاد آرامستان جدید انتخاب و مطالعات زیست‌محیطی، اجتماعی، ترافیکی و فرهنگی بر آنها انجام شده است.

با این حال، هنوز روند تملک و آماده‌سازی اراضی با چالش‌هایی نظیر اختلافات مالکیتی و تأخیر در تخصیص منابع همراه است.

مهدی پیرهادی، رئیس کمیسیون سلامت و محیط زیست شورای شهر، به‌صراحت اعلام کرده اگر تا پایان اردیبهشت تصمیم‌گیری نهایی درباره آماده‌سازی آرامستان‌های جدید انجام نشود، دفن اموات به یک بحران تمام‌عیار بدل خواهد شد. او تأکید کرد فرایند آماده‌سازی حداقل شش ماه زمان نیاز دارد و هرگونه تعلل، در آینده نزدیک شهروندان تهرانی را با مشکلات جدی در تدفین مواجه خواهد کرد.